

Juli 2024

Ook beschikbaar in Frans of Engels

Bezoek: www.taxsquare.be

Geeft 'gegarandeerd rendement' aanleiding tot een belastbare meerwaarde op aandelen?

In principe zijn meerwaarden die gerealiseerd worden in de private sfeer (dus in het bijzonder buiten enige beroepswerkzaamheid) vrij van personenbelasting (PB).

Dit is echter enkel het geval wanneer de meerwaarde niet als 'speculatief' aangemerkt kan worden. Speculatieve meerwaarden zijn in hoofdte van de betrokken natuurlijke personen belastbaar aan een afzonderlijk PB tarief van 33%, te verhogen met gemeentelijke opcentiemen. Samengevat houdt een speculatieve meerwaarde in dat een goed huisvader de onderliggende transactie niet aan de dag zou leggen. De vraag of een meerwaarde al dan niet speculatief is, komt neer op een subjectieve feitelijke analyse.

Daarenboven stelt de wet uitdrukkelijk dat meerwaarden op aandelen die verwezenlijkt zijn n.a.v. de overdracht onder bezwarende titel van die aandelen buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid, belastbaar zijn als 'divers inkomen' (dus tegen 33%), tenzij het gaat om normale verrichtingen van het beheer van een privévermogen.

Opgelet: in zijn arrest van 7 december 2023 heeft het Hof van Cassatie gezegd dat een 'abnormaal beheer van privévermogen' niet onderstelt dat de belastingplichtige moet blootstaan aan een 'aanzienlijk risico op verlies'. Omgekeerd zelfs: ook bij een 'quasi-zekerheid op een meerwaarde' kan zich 'abnormaal beheer' voordoen.

In die casus zijn twee broers aandeelhouder van BelCo. N.a.v. een overnamebod door een derde op BelCo oefent één broer zijn voorkooprecht op de aandelen van zijn broer uit en verwerft aldus 50% van de BelCo aandelen voor EUR 25.000.000. Onmiddellijk daarna verkoopt hij alle BelCo aandelen voor EUR 55.000.000. Die broer realiseert dus een significante meerwaarde op de aandelen waarvoor hij zonet zijn voorkooprecht heeft laten gelden. De fiscus kwalificeert die aanzienlijke meerwaarde als een 'divers inkomen' en belast ze aan 33% PB, plus gemeentebelasting.

De broer is het hier niet mee eens. Naar zijn oordeel vereist de aanwezigheid van 'abnormaal beheer van privévermogen' dat er een substantieel risico op verlies is. Bovendien heeft die broer zelf geen eigen middelen moeten vrijmaken om de aandelen van zijn broer over te kopen: hij was wel een kortlopend krediet aangegaan, maar dat werd quasi-onmiddellijk aangezuiverd met de verkoopprijs die de derde heeft opgehoest voor alle BelCo aandelen. Kortom, de verkopende broer genoot een quasi-zekerheid van gerealiseerde meerwaarde.

Helaas volgt de Cassatierechter de redenering van de broer niet: het 'normaal beheer van privévermogen' ziet toe op 'daan van *eenvoudig* beheer die een *bonus pater familias* ook aan de dag zou leggen'. Maar het loutere feit dat de belastingplichtige geen verlies kan lijden, betekent *a priori* niet dat het een 'eenvoudige daad van normaal beheer' behelst.

In casu zat het pijnpunt hem naar verluidt in het feit dat de verkopende broer op voorhand zijn gegarandeerde snelle meerwaarde op de overgekochte BelCo aandelen had onderhandeld met de koper.